

 Національний технічний університет України «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»	Емблема кафедри	Назва кафедри, що забезпечує викладання
Інформаційні технології в перекладі Робоча програма освітнього компонента (Силабус)		Кафедра теорії, практики та перекладу німецької мови

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>В Культура, мистецтво та гуманітарні науки</i>
Спеціальність	<i>В ІІ Філологія (за спеціалізаціями)</i>
Освітня програма	<i>Германські мови та літератури (переклад включно), перша - німецька, Германські мови та літератури (переклад включно), перша - французька</i>
Статус освітнього компонента	<i>Обов'язковий</i>
Форма навчання	<i>Очна (денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>3 курс, весняний семестр</i>
Обсяг освітнього компонента	<i>4 кредити (120 годин): 54 години – аудиторна робота, 66 годин – СРС;</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>залік / ДКР</i>
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua
Мова викладання	<i>Українська/Німецька/Англійська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови Чайковська Олена Юріївна https://ktpnm.kpi.ua/node/1479
Розміщення курсу	https://classroom.google.com/c/NzM1Mjg0NTQwMTEEx?cjc=e6gmdar

Програма освітнього компонента

1. Опис освітнього компонента, його мета, предмет та результати навчання

Вміння виконувати перекладацькі завдання, використовуючи для цього відповідні інструменти — невід’ємна складова професійної компетентності майбутнього перекладача. Зміст освітнього компонента передбачає практичне вивчення основних понять та функцій сучасних перекладацьких програмних продуктів.

Метою вивчення освітнього компонента є формування у студентів здатностей:

- ЗК05. учитися й оволодівати сучасними знаннями;
- ЗК12. використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- ФК07. до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації);
- ФК08. вільно оперувати спеціальною термінологією для розв’язання професійних завдань;
- ФК13. здійснювати адекватний письмовий та усний переклад фахових текстів відповідно до чинних нормативних вимог;
- ФК15. здійснювати постперекладацьке саморедагування та контрольне редагування тексту перекладу.

Предметом освітнього компонента є робота у спеціалізованих перекладацьких програмних інструментах.

Після засвоєння освітнього компонента студенти мають продемонструвати такі **програмні результати навчання**:

- ПРН02. ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;
- ПРН06. використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності;
- ПРН15. здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів;
- ПРН16. знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності;
- ПРН18. мати навички управління комплексними діями або проєктами при розв’язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах;
- ПРН20. дотримуватися морально-етичних та культурних норм, принципів академічної доброчесності та кодексу професійної етики, примножувати досягнення суспільства;
- ПРН21. здійснювати адекватний письмовий переклад і якісно редагувати фахові тексти з різних галузей знань відповідно до чинних нормативних вимог.

2. Пререквізити та постреквізити освітнього компонента (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Освітній компонент ПО 1 «Інформаційні технології в перекладі» вивчається у другому семестрі третього року навчання. Передумовами для успішного опанування курсу є загальна комп’ютерна грамотність, основи перекладацької компетентності. За структурно-логічною схемою ОП дисципліна «Інформаційні технології в перекладі» є передумовою успішного опанування освітнього компонента ПО 5.3 «Практичний курс перекладу. Частина 3. Суспільні науки 1».

3. Зміст освітнього компонента

Розділ 1. Основні функції SDL Trados Studio для перекладу окремих файлів.

Тема 1.1. CAT-інструменти у перекладацькому процесі. Їх функції та роль, види.

Огляд поширених CAT-систем.

Тема 1.2. SDL Trados Studio 2022. Інтерфейс програми. Поняття перекладацької пам'яті (TM). Створення TM.

Тема 1.3. Переклад файлу Word в SDL Trados Studio 2022. Словник автодоповнень та термінологічна база (ТБ) як інструменти в CAT-системі. Вікно редагування перекладу.

Тема 1.4. Переклад файлу PowerPoint.

Тема 1.5. Переклад файлу Excel.

Тема 1.6. Переклад файлу PDF.

Тема 1.7. Розпізнавання фрагментів речень.

Розділ 2. Робота з перекладацькими пакетами. Створення власних ресурсів.

Тема 2.1. Пакети SDL WorldServer.

Тема 2.2. Alignment. Створення TM із паралельних текстів оригіналу та перекладу за допомогою SDL Trados. Імпорт файлів, опрацювання сегментів.

Тема 2.3. Створення словників автодоповнення на основі TM.

Тема 2.4. Створення термінологічної бази із попередньо підготовленого файлу Excel у додатку SDL Multiterm.

Тема 2.5. Використання власноруч створених перекладацької пам'яті, словника автодоповнень та термінологічної бази на практиці.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основна:

1. SDL Trados Studio 2022. Erste Schritte. Teil 1: Einzeldateien übersetzen. Schulung. 2022: SDL plc., 90 S.
2. SDL Trados Studio 2022. Erste Schritte. Teil 2: Arbeiten in der Übersetzungslieferkette. 2022: SDL plc., 129 S.
3. Тарасенко Р.О. Інформаційні технології в перекладацькій діяльності: навч. посіб. / Р.О. Тарасенко, С.М. Амеліна. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2021. 326 с.

Додаткова:

1. Bondarenko, O. Academia expectations versus industry reality. Multilingual. December 2015. pp. 31-34.
2. CAT Tools vs. Machine Translation: What's the Best Method? [Електронний ресурс] // Asian Absolute, 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://asianabsolute.co.uk/blog/2015/12/21/cat-tools-vs-machine-translation-whats-the-best-method/>.
3. Seewald-Heeg, U. Der Einsatz von Translation-Memory-Systemen am Übersetzerarbeitsplatz. Aufbau, Funktionsweise und allgemeine Kaufkriterien. URL: http://www.metatexis.org/reviews/TM-Vergleich_Version_300805.pdf
4. [memoQ translator pro course - Basics](https://academy.memoq.com/courses/memoq-translator-procourse-basics)
<https://academy.memoq.com/courses/memoq-translator-procourse-basics>
5. OmegaT, the free translation memory tool <https://omegat.org/>

Навчання здійснюється на основі **студентоцентрованого підходу** та стратегії як групової, так і індивідуальної взаємодії викладача та студента з метою кращого засвоєння студентами матеріалу та формування у них відповідних компетентностей.

Під час навчання застосовуються **метакогнітивні, когнітивні та соціально-афективні стратегії**, які реалізуються через інформаційно-рецептивні, практичні, рецептивно-репродуктивні, пояснювально-ілюстративні методи навчання та зумовлюють такі форми роботи:

- самостійне опрацювання матеріалу та його апробація на практиці;
- інтерактивне спілкування з викладачем та іншими учасниками курсу;
- індивідуальне та групове вирішення труднощів;
- перевірка набутих знань способом виконання групових інтерактивних мультимедійних завдань та індивідуального тестування;
- перевірка набутих навичок через контрольні переклади.

Зазначені стратегії, методи та форми навчання мають на меті стимулювати пізнавальну діяльність студентів та забезпечити закріплення набутих практичних навичок володіння навичками роботи з перекладацьким ПЗ.

Для ефективної комунікації з метою розуміння структури та змісту освітнього компонента та засвоєння матеріалу використовуються такі інструменти комунікації як електронний кампус, електронна пошта, Telegram, Zoom, за допомогою яких спрощується розміщення та обмін навчальним матеріалом та здійснюється зворотній зв'язок студентам.

Навчання проводиться у комп'ютерній лабораторії з використанням комп'ютерів, інтернету, проєктора, мультимедійних навчальних платформ та спеціалізованого як open source, так і ліцензованого перекладацького програмного забезпечення або онлайн через засоби дистанційного відеозв'язку.

Тема	Практичні заняття	СРС
Практичне заняття 1 CAT-інструменти у перекладацькому процесі. Їх функції та роль, види. Огляд поширених CAT-систем. <u>Завдання на СРС:</u> Самостійний огляд десктопного інструменту OmegaT. Самостійний огляд онлайн-інструменту MateCat.	2	2
Практичне заняття 2 SDL Trados Studio 2019. Інтерфейс програми. Поняття перекладацької пам'яті(TM). Створення ТМ. <u>Завдання на СРС:</u> Встановлення траял-версії SDL Trados Studio 2019, огляд інтерфейсу програми. Ознайомлення з основними функціями за інструкцією до SDL Trados Studio 2022.	2	2

Практичне заняття 3 Переклад файлу Word в SDL Trados Studio 2019. Словник автодоповнень та термінологічна база (ТБ) як інструменти в CAT-системі. Вікно редагування перекладу. Автопропагування перекладеного тексту. <u>Завдання на СРС:</u> Нечіткий збіг та його редагування. Автоматична заміна чисел.	2	2
Практичне заняття 4 Переклад файлу Word в SDL Trados Studio 2019. Перенесення форматування з оригіналу в сегмент перекладу. Розпізнавання термінології з термбазу та її використання у перекладі. Робота з тегами. <u>Завдання на СРС:</u> Інтерактивний перегляд перекладеного документу. Збереження перекладеного файлу в внутрішньому форматі SDL та у форматі оригіналу.	2	2
Практичне заняття 5 Переклад файлу PowerPoint. Автоматична локалізація дат. Редагування помилок, які трапляються у тексті оригіналу. Автоматична локалізація вказівки на час. Зведення сегментів оригіналу <u>Завдання на СРС:</u> Додавання м'якого переносу рядка. Попередній перегляд та збереження перекладу.	2	3
Практичне заняття 6 Інтерактивна перевірка засвоєння вивченого матеріалу. Переклад файлу Excel. <u>Завдання на СРС:</u> Самостійне проходження 2 інтерактивних завдань на опрацьований матеріал на платформі LearningApps.	2	3
Практичне заняття 7 Альтернативний спосіб введення потрібної термінології з вікна ТБ. Переклад файлу PDF. Автоматичний статистичний аналіз файлу перекладу. <u>Завдання на СРС:</u> Самостійне проходження 2 інтерактивних завдань на опрацьований матеріал на платформі LearningApps. Особливості перекладу формату PDF, пов'язані з тим, що це похідний формат.	2	3

Практичне заняття 8 Обмеження у зведенні сегментів тексту оригіналу. Розпізнавання фрагментів речень. <u>Завдання на СРС:</u> Підготовка до проміжного тестування. Контрольний переклад 1 опрацьованих типів файлів - Word, PP та Excel.	2	3
Практичне заняття 9 Налаштування проекту, необхідні для використання функції розпізнавання фрагментів речень. Особисті налаштування для зручної роботи в SDL Trados. Перекладацький пакет. Аналіз пакету. <u>Завдання на СРС:</u> Проміжне тестування. Індивідуальне тестування пройденного матеріалу через систему Google Forms.	2	3
Практичне заняття 10 Функція активного розпізнавання термінології. Можливість додавати терміни до ТВ. Інтерактивна перевірка тегів. Додавання, редагування, видалення коментарів до перекладу. Пакети SDL WorldServer. Поняття Perfect Match. Теги у пакетах SDL WorldServer. Створення звіту про прогрес перекладу. <u>Завдання на СРС:</u> Копіювання сегментів з оригіналу в переклад. Фільтр перегляду сегментів. Створення зворотного пакету. Ознайомитися із поняттям Alignment. Роль паралельних корпусів у перекладацьких процесах.	2	3
Практичне заняття 11 Alignment. Створення ТМ із паралельних текстів оригіналу та перекладу за допомогою SDL Trados. Імпорт файлів, опрацювання сегментів. <u>Завдання на СРС:</u> Розділення сегментів під час обробки автоматично сполучених сегментів.	2	3
Практичне заняття 12 Alignment. Обробка некоректно з'єднаних програмою сегментів. Імпорт результатів зведення у ТМ. <u>Завдання на СРС:</u> Зведення багатьох файлів оригіналу та перекладу одночасно.	2	3
Практичне заняття 13 Інтерактивна групова перевірка опрацьованого матеріалу. Створення словників автодоповнення на основі ТМ. <u>Завдання на СРС:</u> Самостійне виконання інтерактивних завдань до	2	3

пройденого матеріалу на платформі LearningApps.		
Практичне заняття 14 Створення термінологічної бази із попередньо підготовленого файлу Excel у додатку SDL Multiterm. <u>Завдання на CPC:</u> Повторення. Самостійне виконання інтерактивних завдань до пройденого матеріалу на платформі LearningApps.	2	3
Практичне заняття 15 Використання власноруч створених перекладацької пам'яті, словника автодоповнень та термінологічної бази на практиці. <u>Завдання на CPC:</u> Робота з термінологічною базою.	2	3
Практичне заняття 16 Відновлення нечітких збігів. Домашня контрольна робота. Проходження заключного тесту до курсу. <u>Завдання на CPC:</u> Контрольний переклад 2. Підготовка до сертифікації	2	3
Практичне заняття 17 Завантаження додатків з RWS AppStore. <u>Завдання на CPC:</u> завантажити 2 додатки та виконати переклад тексту, використовуючи завантажені додатки.	2	2
Практичне заняття 18 Робота з проєктними пакетами. Робота менеджера проєктів. Робота перекладача. <u>Завдання на CPC:</u> Створити проєктний пакет в ролі менеджера. Перекласти цей проєкт.	2	2
Практичне заняття 19 Застосування функціоналу фрагментів сегментів. <u>Завдання на CPC:</u> розпізнати фрагменти сегментів, використовуючи конкретну ТМ.	2	2
Практичне заняття 20 Робота з хмарними ресурсами. <u>Завдання на CPC:</u> завантажити у хмарне середовище проєкт та здійснити його переклад у хмарі.	2	2
Практичне заняття 21 Обслуговування ТМ в хмарному середовищі. <u>Завдання на CPC:</u> додати сегменти до ТМ, працюючи в хмарному середовищі.	2	2
Практичне заняття 22 Перевірка термінології та QA. <u>Завдання на CPC:</u> перевірити термінологію на наявність спеціальних полів із зазначенням конкретних розділів.	2	2
Практичне заняття 23 Perfect Match. Робота зі збігами. <u>Завдання на CPC:</u> заблокувати Perfect Match, здійснивши переклад тексту. Домашня контрольна робота.	2	2

Практичне заняття 24 Проходження заключного тесту до курсу. <u>Завдання на СРС:</u> Контрольний переклад 2. Підготовка до сертифікації.	2	2
Практичне заняття 25 Сертифікація. Частина 1	2	2
Практичне заняття 26 Сертифікація. Частина 2	2	2
Практичне заняття 27 Сертифікація. Частина 3	2	2
Всього	54	66

6. Самостійна робота студента

Освітній компонент передбачає такі види самостійної роботи: підготовка до практичних занять, виконання підсумовуючих інтерактивних завдань, виконання ДКР та підготовка до сертифікації. Час, відведений на кожен з цих видів самостійної роботи, вказаний у п. 5.

Політика та контроль

7. Політика освітнього компонента

Відвідування занять

Система оцінювання орієнтована на отримання балів за роботу на практичних заняттях, тому невідвідування занять суттєво знижує рейтинг студента.

Кожен студент має право відпрацювати пропущені з поважної причини (лікарняний, мобільність тощо) заняття за рахунок самостійної роботи. Детальніше за посиланням: <https://osvita.kpi.ua/node/32>

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://osvita.kpi.ua/code>

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються. Детальніше: <https://osvita.kpi.ua/node/182>

Правила призначення заохочувальних балів

Система оцінювання дисципліни передбачає заохочувальні бали (5 балів) за участь в одному перекладацькому проєкті/воркшопі/семінарі тощо, загальною кількістю не більше 10 балів.

Інклюзивне навчання

Дисципліна «Інформаційні технології в перекладі» може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Використання інструментів штучного інтелекту

Університет підтримує раціональне експериментування з генеративними інструментами ШІ, але за умови врахування важливих аспектів використання таких інструментів, зокрема: інформаційної безпеки, конфіденційності даних, дотримання вимог авторського права та академічної доброчесності. Під час використання інструментів ШІ слід керуватися Політикою використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського <https://osvita.kpi.ua/node/1225>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Рейтинг студента(-ки) з освітнього компонента складається з балів, що він/вона отримує за:

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Контрольний переклад 1	15%	15	1	15
2	Проміжне тестування	15%	15	1	15
3.	Домашня контрольна робота	40%	40	1	40
4.	Сертифікація	20%	20	1	20
5.	Контрольний переклад 2	10%	10	1	10
	Всього				100

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Критерії нарахування балів:

1. Контрольний переклад 1 — 15 балів

Контрольний переклад 1 складається із перекладу трьох файлів, MS Word, Excel та PowerPoint. Переклад кожного файлу оцінюється максимум у 5 балів.

Критерії оцінювання:

«відмінно» - 5 балів — переклад правильний, граматично, лексично та стилістично адекватний та відповідає всім вимогам;

«добре» - 4 бали — переклад правильний, граматично, лексично та стилістично адекватний та відповідає основним вимогам, але містить незначні неточності;

«задовільно» - 3 бали — переклад не зовсім правильний через наявність незначних порушень граматичного, лексичного чи стилістичного характеру або було порушено

вимоги до оформлення тексту перекладу;

«незадовільно» - 0 балів — переклад неадекватний та не здатен виконувати роль цільового тексту.

2. Проміжне тестування — 15 балів

Проміжне тестування проходить у вигляді відповідей на 30 питань множинного вибору, на які є лише одна правильна відповідь. Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 бала.

3. Домашня контрольна робота — 40 балів

Домашня контрольна робота проходить у вигляді кінцевого тестування і складається із 40 питань множинного вибору, на які є лише одна правильна відповідь. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.

4. Сертифікація — 20 балів

Сертифікація проходить у вигляді відповідей на 40 питань множинного вибору, на які є лише одна правильна відповідь. Кожна правильна відповідь оцінюється у 0,5 бала.

5. Контрольний переклад 2 — 10 балів

Контрольний переклад 2 складається із перекладу 1 файлу з використанням власноруч створених словника автодоповнення та термбази.

Переклад файлу оцінюється максимум у 10 балів.

Критерії оцінювання перекладів:

«відмінно» - 9-10 балів — переклад правильний, граматично, лексично та стилістично адекватний та відповідає всім вимогам;

«добре» - 7-8 балів — переклад правильний, граматично, лексично та стилістично адекватний та відповідає основним вимогам, але містить незначні неточності;

«задовільно» - 6 балів — переклад не зовсім правильний через наявність незначних порушень граматичного, лексичного чи стилістичного характеру або було порушено вимоги до оформлення тексту перекладу;

«незадовільно» - 0 балів — переклад неадекватний та не здатен виконувати роль цільового тексту.

Результати рейтингового оцінювання оголошуються на останньому занятті перед заліком.

КАЛЕНДАРНИЙ КОНТРОЛЬ

№	Термін	Умови отримання атестації
1	7-ий тиждень	Поточний рейтинг не менше 9 балів (50% від максимально можливого поточного рейтингу)
2	13-ий тиждень	Поточний рейтинг не менше 17 балів (50% від максимально можливого поточного рейтингу)
		Виконання ДКР (за умови зарахування роботи).

СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ СТУДЕНТІВ

Отримання заліку		Критерій
1	Поточний рейтинг	$RD \geq 60$

Для отримання заліку з освітнього компонента «автоматом» потрібно мати рейтинг не менш ніж 60 балів. Студенти, які наприкінці семестру мають рейтинг менш як 60 балів, а також ті, хто хоче підвищити оцінку у системі ECTS, виконують залікову роботу, і ця рейтингова оцінка є остаточною. Контрольна залікова робота полягає у виконанні перекладу, що перевіряє всі основні засвоєні в курсі навички. У разі написання залікової контрольної роботи на оцінку, нижчу за отриману автоматом, попередній рейтинг з освітнього компонента скасовується і до залікової відомості вноситься сума балів за залікову контрольну роботу («жорстка» PCO).

Залікова контрольна робота оцінюється у 60 балів максимум:

Критерії оцінювання:

Відмінно: 60-54 — переклад правильний, граматично, лексично та стилістично адекватний та відповідає всім вимогам, демонструє вільне володіння опанованими в курсі технологіями та інструментами.

Добре: 53-45 — переклад правильний, граматично, лексично та стилістично адекватний та відповідає основним вимогам, але містить незначні неточності та демонструє деякі обмеження у володінні опанованими в курсі технологіями та інструментами.

Задовільно: 44-36 — переклад не зовсім правильний через наявність кількох незначних порушень граматичного, лексичного чи стилістичного характеру або було порушено вимоги до оформлення тексту перекладу, студент частково володіє опрацьованими в курсі технологіями та інструментами.

Незадовільно: < 36 балів — переклад неадекватний та не здатен виконувати роль цільового тексту, студент не володіє опрацьованими в курсі технологіями та інструментами.

9. Додаткова інформація з освітнього компонента

Відповідно до Положення про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті здобувачі ВО мають можливість зарахувати результати свого навчання в інших формах освіти (наприклад, сертифікати про проходження дистанційних чи онлайн-курсів за відповідною тематикою). Детальніше: <https://osvita.kpi.ua/node/179>.

Силабус освітнього компонента:

Розробила:

доцентка кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови, канд. філол. наук

Чайковська Олена Юріївна

Ухвалено

кафедрою теорії, практики та перекладу німецької мови ФЛ (протокол № 11 від 03.06.2025 р.)

Погоджено

Методичною комісією ФЛ (протокол № 12 від 11.06.2025 р.)